

Sluitende aanpak jongeren Deventer

Plan van aanpak

7-2-2014

Inhoud

Sluitende aanpak jongeren Deventer Versie 7 februari 2014	3
Inleiding	3
Vraag om andere antwoorden	3
1. Aanleiding.....	4
2. Ambities, uitgangspunten en waardesturing	5
Ambities.....	5
Samen verantwoordelijk	5
Waardesturing.....	5
Inhoudelijke uitgangspunten.....	6
Inhoudelijke opgave	8
3. Een integrale opgave, die realiseren we samen!	9
Schakelpunt, samenwerking op het praktische niveau.....	9
Overleg Sluitende Aanpak, samenwerking op de systeemverantwoordelijkheid.....	9
Samenwerking op basis van waardesturing	10
4. Ontwikkelopgaven.....	11
4.1 Doorgaande lijn van vmbo naar mbo	11
4.2 Doorgaande lijn van school naar werk	12
4.3 Voorkomen en terugdringen van uitval	14
Ontwikkelopgave 3a: Het voorkomen en terugdringen van uitval op VO	14
Ontwikkelopgave 3b: Het voorkomen en terugdringen van uitval op het MBO	15
5. Vervolg.....	17
Verdere uitwerking.....	17
Bijlage: Analyse 2013.....	18

Sluitende aanpak jongeren | Deventer | Versie 7 februari 2014

Inleiding

Er liggen stevige opgaven in het sociale domein de komende jaren en de beschikbare middelen nemen af. Een van de opgaven is er voor te zorgen dat jongeren hun plek weten te vinden in de maatschappij, oftewel sociaal en economisch zelfstandig zijn (een goede en gelukkige toekomst). Belangrijke onderdelen om dat te bereiken zijn het behalen van een startkwalificatie en het vinden van een plek op de arbeidsmarkt.

Een sluitende aanpak is daarvoor vereist. Een aanpak die alleen te realiseren is als alle betrokken partijen samen de verantwoordelijkheid nemen om te voorkomen dat jongeren tussen wal en schip belanden. Of positief geformuleerd: zonder uit te vallen hun schoolloopbaan doorlopen en (succesvol) uitstromen met een startkwalificatie en betaald werk op de arbeidsmarkt.

In het realiseren van een sluitende aanpak gaat het concreet om de volgende opgaven:

1. Doorgaande lijn voorgezet onderwijs naar het beroepsonderwijs, vooral vmbo – mbo;
2. Doorgaande lijn/aansluiting van onderwijs met de arbeidsmarkt (na school stroomt de jongere succesvol uit naar een betaald werk op de arbeidsmarkt);
3. Voorkomen en terugdringen van uitval (jongeren doorlopen het onderwijs goed, zonder uit te vallen en met een startkwalificatie als resultaat).

Er zijn veel partijen betrokken en actief om (delen) van de sluitende aanpak vorm te geven. Dit ligt ook voor de hand omdat het een breed spectrum betreft. Het gaat om onderwijs en arbeidsmarkt, maar voor een succesvolle aanpak ook de leefwereld van jongeren (thuis en vrije tijd). Betrokken partijen zijn daarom onderwijsinstellingen, werkgevers, welzijn, (jeugd)zorg, uitvoering van de gemeente (leerplicht, jongerenloket, DWT) en huidige samenwerkingsverbanden van deze partijen. Er zijn verschillende projecten en er zijn verscheidene financieringsstromen. De complexiteit wordt door alle betrokkenen als groot ervaren, niemand lijkt nog overzicht te hebben. Er is nadrukkelijk behoefte aan meer overzicht, minder bureaucratie en meer ruimte om samen over huidige grenzen heen te kunnen werken. Tegelijkertijd staan de budgetten onder druk.

Vraag om andere antwoorden

Het toevoegen van nieuwe regels, projecten en financieringsstromen lost het probleem niet op. Het antwoord op complexiteit is niet het toevoegen van complexiteit, maar het terugkeren naar de essentie: wat willen we en hoe kan dat zo makkelijk, effectief en efficiënt mogelijk worden gerealiseerd.

1. Aanleiding

De Deventer jeugdvisie is die van Wieg naar Werk (2010). Het Deventer jeugdbeleid is erop gericht dat jongeren hun draai vinden in de maatschappij, oftewel sociaal en economisch zelfstandig zijn (een goede en gelukkige toekomst). Belangrijke onderdelen om dat te bereiken zijn het behalen van een startkwalificatie en het vinden van een plek op de arbeidsmarkt. Dat vraagt om het terugdringen van schooluitval en een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Ook vanuit het beleidskader Iedereen Actief gaat nadrukkelijk de aandacht uit naar een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt (en het voorkomen van schooluitval). Zelfredzaamheid en betaald werk staan daarbij centraal. Daarnaast is een belangrijke rol weggelegd voor werkgevers; zij gaan aan kop. Bij werkgevers ligt de sleutel om toe te treden tot de arbeidsmarkt.

Werkgevers (Economische visie en uitvoeringsagenda) roepen nadrukkelijk op om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren. Onderwijs dat voorziet in de behoefte van werkgevers. Enerzijds ten behoeve van de economie en welvaart, anderzijds om te voorkomen dat bedrijven vertrekken omdat zij niet het gewenste personeel kunnen vinden¹. Er wordt vooral en in toenemende mate gevraagd om uitvoerend personeel in de techniek. Daarnaast wordt gevraagd om meer praktijkgericht onderwijs dat is toegesneden op de beroepspraktijk. Een soort onderwijs dat ook voorziet in de behoefte van een groep jongeren die niet in de wieg is gelegd voor 'theoretisch leren'.

Vanuit de verlengde schooldag, een samenwerking van het voortgezet (speciaal) onderwijs met Raster en Pactum, is de wens en ambitie ontstaan om de verlengde schooldag te verbreden tot een sluitende aanpak voor jongeren. De verlengde schooldag voorziet al in een samenspel tussen de school (systeemwereld) en de leefwereld van de jongere. Dat vanuit de optiek dat vraagstukken waar jongeren mee leven en die hen belemmeren in een goede schoolontwikkeling worden veroorzaakt door een samenspel van factoren in de wereld van de school (andere cultuur en werkwijze), de leefwereld van de jongere (de aantrekkelijkheid van de straat, onvoldoende steun vanuit gezin, sociale druk) en bij de jongere zelf (zelfbeeld, gedragsproblematiek). Het doorbreken van deze belemmerende factoren kan alleen worden gerealiseerd wanneer de drie elementen (gezin, school, sociale omgeving) in samenhang en met betrokkenheid van sociaal netwerk worden benaderd en krachten worden gebundeld: school, welzijn en specialistische (jeugd-)zorg. Doel is een afgestemde aanpak zodat er geen jongere meer tussen wal en schip valt. De wens is om aan deze aanpak een spoor naar werk (arbeidsmarkttoeleiding) toe te voegen en daarmee de verlengde schooldag te verbreden tot een integrale en sluitende aanpak voor alle jongeren in Deventer. De gemeente Deventer (Kwestie voor Kiezen 2013) heeft zich voorgenomen om samen met de partijen uit het veld te onderzoeken hoe die sluitende aanpak kan worden gerealiseerd door de veelheid aan initiatieven en projecten te bundelen/stroomlijnen.

¹ Er kunnen ook verdringingseffecten ontstaan op de lokale/regionale arbeidsmarkt doordat personeel van buiten de regio wordt aangetrokken.

2. Ambities, uitgangspunten en waardesturing

In de diverse overleggen en inhoudelijke sessies is nadrukkelijk de wens en ambitie naar voren gekomen om gezamenlijk een integrale en effectieve sluitende aanpak voor jongeren te realiseren. De volgende gezamenlijke ambities liggen daaraan ten grondslag.

Ambities

1. Iedere jongere een startkwalificatie en/of plek op de arbeidsmarkt;
2. Geen (school)uitval;
3. Naadloze aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
4. Geen jongeren in uitkeringen.

In termen van het Deventer jeugdbeleid gaat het hierbij om een effectieve en efficiënte functionerende jeugdketen op het snijvlak tussen onderwijs en arbeidsmarkt voor alle jongeren t/m 26 jaar, die uitgaat van een individuele en integrale benadering waarbij de jongere centraal staat, met een startkwalificatie en betaald werk als doel. Daarbij gaat in het bijzonder de aandacht uit naar de laaggeschoolde jeugd: vmbo/mbo en lager. Dat is de groep jongeren die overwegend het meeste moeite heeft om zelfstandig en succesvol een startkwalificatie te behalen en om een betaalde plek op de arbeidsmarkt te bemachtigen.

Samen verantwoordelijk

Daarnaast is gezamenlijk geconstateerd dat de aansluiting op de arbeidsmarkt en een plek in de maatschappij niet begint bij het verlaten van de school. Deze aansluiting begint al eerder en is daarom ook een (mede)verantwoordelijkheid van de school. Andersom is een passende opleiding ook niet een vraag die begint bij het sollicitatiegesprek. Passend opleiden is ook een (mede)verantwoordelijkheid van werkgevers. En het vormgeven van een prettige plek op school (of werk) staat niet los van de vraag hoe je met zorgen omgaat, hoe de sfeer in de wijk en hoe het bij de jongeren thuis is. Met andere woorden: een integrale opgave die geen van de betrokkenen alleen voor elkaar krijgt. De verantwoordelijkheid voor het grote geheel kan dan ook alleen in gezamenlijkheid en door goed samen te werken waar worden gemaakt. Alle partijen zijn primair verantwoordelijk voor hun eigen deel, en samen zijn zij verantwoordelijk voor het geheel. Een deelverantwoordelijkheid is daarmee niet een verantwoordelijkheid waarachter een partij zich kan verschuilen. Is er een probleem dat de deelverantwoordelijkheid overstijgt dan moeten we samen tot een oplossing komen. Deze manier van samenwerken en gezamenlijke verantwoordelijkheid maakt het mogelijk om samen het goede te doen en daarmee de gewenste resultaten te bereiken.

Waardesturing

We zijn gewend geraakt om te organiseren via het bouwen van structuren en verantwoordelijkheidsverdelingen, en door te sturen op targets en geld. Het sociaalregelsysteem (Arnold Cornelis, 2000) is onze belangrijkste sturing geworden. Ondertussen lopen we tegen de grenzen van de werkbaarheid van het sociaalregelsysteem aan. Eigen kracht is niet te regelen in een wet, optimale samenwerking of verantwoordelijkheid nemen evenmin. En toch hebben we juist dat nodig om een succesvolle sluitende aanpak vorm te geven. In plaats van een complex en gedetailleerde uitwerking van regels, samenwerkingscontracten en protocollen, gaat het om de ambities en waarden die we nastreven. Deze ambities en waarden expliciet maken, elkaar er op aanspreken en de verantwoordelijkheid nemen voor zowel jouw deel als het geheel, geeft richting en resultaat. We komen daarmee op een andere vorm van sturing, sturing op visie en waarden. Een wijze van sturing die past bij het sociale domein en de opgaven anno nu.

Op basis van voorgaande is gezamenlijk gekozen om te werken op basis van waardesturing (en niet voor sturing op basis van geld, macht, regels). De volgende gezamenlijk waarden zijn benoemd:

1. Doen wat werkt voor de jongere/ doen wat effectief is;
2. De systeemwereld is hieraan ondergeschikt;
3. Met de jongere, niet over de jongere;
4. Gebruik maken waar betrokkenen goed in zijn;
5. Betrokkenen zijn aanspreekbaar en spreken elkaar aan;
6. Eerlijkheid/ betrouwbaarheid: zeggen wat je denkt en doen wat je zegt;
7. Een probleem is een gedeeld probleem.

Inhoudelijke uitgangspunten

In een speelveld dat volop in ontwikkeling is en een praktijk die wordt gekenmerkt door krimpende budgetten, is iedereen zich er meer dan ooit van bewust dat samenwerking de sleutel tot succes is: we kunnen onze doelen alleen realiseren als we samenwerken. Daarnaast is duidelijk dat de praktijk van tegenwoordig complex is, en dat complexiteit niet kan worden opgelost door er complexiteit aan toe te voegen. Voor het vormgeven van de sluitende aanpak is dan ook gekozen om de bestaande praktijk zoveel mogelijk 'even' los te laten (en daarmee 'de beren' te vermijden) en terug te keren naar de essentie: wat willen we (zie de geformuleerde doelen) en hoe kan dat zo makkelijk, effectief en efficiënt mogelijk worden gerealiseerd. Op basis daarvan zijn voor (het uitwerken van) de sluitende aanpak de volgende inhoudelijke uitgangspunten benoemd.

Inhoudelijke uitgangspunten voor de sluitende aanpak:

1. De school is de natuurlijk vindplaats van de jongere;
2. De jongere, zijn/haar eigen kracht en de vraag staan centraal;
3. We gaan uit van het realiseren en versterken van vloeiende doorgaande lijnen tussen scholen en in de overgang naar de arbeidsmarkt;
4. We gaan uit van een preventieve aanpak om uitval/problemen te voorkomen. Daarbij gaat het om vroegsignalering van de ondersteuningsbehoefte en het zo snel, dichtbij en kort mogelijk bieden van ondersteuning/zorg op maat. Alleen curatieve inzet waar nodig;
5. Doen wat effectief is en zo efficiënt mogelijk, past het niet binnen de regels dan is de regel het probleem, niet de jongere;
6. 1 regisseur;
7. We sluiten aan bij de ontwikkeling passend onderwijs en transitie jeugdzorg.

Op basis van deze uitgangspunten is een eerste conceptuele model van de sluitende aanpak uitgewerkt. In de sluitende aanpak wordt aangesloten bij de schoolloopbaan van de jongeren; oftewel het natuurlijke opgroeiproces en de doorgaande ontwikkelingslijn van de jongere.

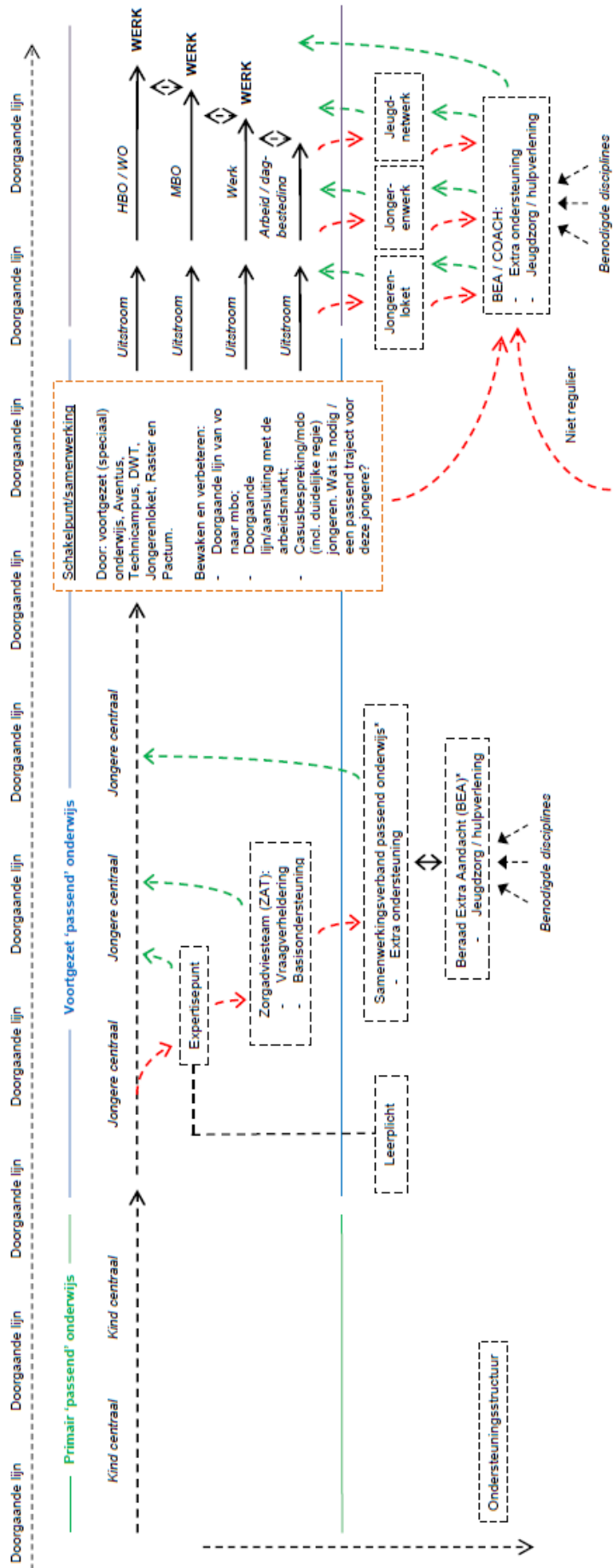
Sluitende aanpak jongeren | Deventer | Versie 14 januari 2013

Doelen:

- Iedere jongere een startkwalificatie en/of plek op de arbeidsmarkt;
- Geen uitval en 100% in beeld;
- Sluitende keten/doorgaande lijn van in- tot uitstroom (fit met vervolgopleidingen en arbeidsmarkt);
- Geen jongeren in uitkeringen.

Uitgangspunten:

- Voor alle jongeren t/m 26 jaar;
- Jongere, eigen kracht en de vraag centraal;
- Vroegsignalering van de ondersteuningsbehoefte en preventief werken: ondersteuning/zorg zo snel, dichtbij en kort mogelijk;
- Ondersteuning op maat en vraaggericht;
- Duidelijke regie / 1 regisseur;
- Passend bij ontwikkeling passend onderwijs en transitie jeugdzorg.

Inhoudelijke opgave

De sluitende aanpak gaat uit van de doorgaande leer- en ontwikkellijn van jongeren. Die lijn eindigt wanneer de jongere met een startkwalificatie de school verlaat en over betaalde arbeid beschikt. In de uitwerking van de sluitende aanpak gaat het concreet om drie opgaven, namelijk het:

1. realiseren van een doorgaande lijn van het voorgezet onderwijs naar het beroepsonderwijs, vooral vmbo – mbo;
2. realiseren van een doorgaande lijn/aansluiting van onderwijs met de arbeidsmarkt (na school stroomt de jongere succesvol uit naar betaald werk op de arbeidsmarkt);
3. voorkomen en terugdringen van uitval (jongeren doorlopen het onderwijs goed, zonder uit te vallen en met een startkwalificatie als resultaat).

De basis van een sluitende aanpak wordt gevormd door de doorgaande lijnen van voortgezet- naar vervolgonderwijs en die van onderwijs naar de arbeidsmarkt. Ter versterking van die basis is er een derde ontwikkelopgave: hoe kunnen we de basis zo goed mogelijk versterken zodat uitval wordt voorkomen dan wel, als uitval optreedt, zo snel mogelijk wordt opgepakt en teruggedrongen.

3. Een integrale opgave, die realiseren we samen!

Een sluitende aanpak staat en valt bij goede samenwerking. Dat is dan ook de kern van de opgave. Overall, ongeacht de drie specifieke ontwikkelopgaven, staat met stip op één dat er veel meer en beter moet worden samengewerkt. Alleen in onderlinge samenwerking zijn we in staat om de opgave en gestelde doelen te realiseren. De uitdaging is om die samenwerking ook daadwerkelijk in de praktijk te realiseren, en daarmee afscheid te nemen van een praktijk waarin dat nog onvoldoende lukt. Dat is niet alleen in ons belang, maar vooral in het belang van onze jongeren. In het bijzonder voor die jongeren, die niet van nature zelfstandig hun weg vinden.

De inhoudelijke opgave is duidelijk. Ook dat we elkaar nodig hebben om die te realiseren en dat we elkaar daar in de huidige praktijk nog onvoldoende voor weten te vinden. Op basis daarvan wordt dan ook voorgesteld om de huidige samenwerking anders in te richten. En wel op een manier die ons in de gelegenheid stelt om de gezamenlijke inzet te stroomlijnen, bij elkaar te brengen en veel beter gebruik te maken van elkaars expertise. Dit geldt op praktisch niveau waarin de uitvoering gestalte moet krijgen, maar ook op het niveau van het systeem dat we gezamenlijk vormen om de praktijk en uitvoering te sturen.

Schakelpunt, samenwerking op het praktische niveau

De opgave van het schakelpunt:

1. Op casus-niveau uitvoering geven aan de sluitende aanpak (waar nodig zorgen voor extra zorg en begeleiding voor individuele jongeren)

De voorgestelde manier van samenwerking op het praktische niveau is – zie ook het schema op de vorige pagina – gemakshalve en voorlopig even ‘het schakelpunt’ genoemd. De samenwerkende partijen in het schakelpunt bewaken op casusniveau de doorgaande lijn van het voortgezet (speciaal) onderwijs naar het middelbaar beroepsonderwijs en de aansluiting met de arbeidsmarkt, met name voor de jongeren voor wie het niet vanzelf gaat. Uitvoerenden zoeken elkaar ongeacht de verschillen in moederorganisaties op om datgene te realiseren wat voor de jongere nodig is. Als een partij dan toch vastloopt, dan is het mogelijk via een multidisciplinair overleg/casusbespreking een oplossing te zoeken. De mogelijkheid is geopperd om, voor de jongeren die dat echt nodig hebben, een jobcoach/regisseur aan te wijzen. De jobcoach is het vaste aanspreekpunt en helpt de jongere, in samenwerking met de ouders en andere betrokken partijen, om succesvol uit te stromen naar de arbeidsmarkt.

Aan het schakelpunt wordt deelgenomen door de volgende partijen:

1. Voortgezet (speciaal) onderwijs / MatchPOinD
2. Aventus
3. Technicampus
4. Jongerenloket, RMC, DWT
5. Raster en Pactum

Overleg Sluitende Aanpak, samenwerking op de systeemverantwoordelijkheid

De opgave van het Overleg Sluitende Aanpak is om in samenwerking de systeemverantwoordelijkheid waar te maken

1. Het bewaken en verbeteren van de doorgaande lijn van v(s)o naar mbo;
2. Het bewaken en verbeteren van de doorgaande lijn/aansluiting van het onderwijs met de arbeidsmarkt;
3. Het voorkomen van uitval van jongeren.

Om deze verantwoordelijkheid waar te maken is door de verschillende partijen aangegeven wat daarvoor moet gebeuren. De uitwerking daarvan is in het volgende hoofdstuk gegeven. Deze uitwerking biedt een handvat om gezamenlijk koers te houden en vorderingen te evalueren. Het Schakelpunt kan het overleg voorzien van de feedback uit de praktijk van alledag.

Samenwerking op basis van waardebesturing

Voorgaande (Schakelpunt en Overleg Sluitende Aanpak) past ook bij de keuze die is gemaakt voor de eerder genoemde uitgangspunten en om samen te werken op basis van waardebesturing. Daarmee wordt de oplossing niet gezocht in het afbakenen van verantwoordelijkheden en het beperken van de ambitie, maar in het betrekken van elkaars expertise, niet de verantwoordingsdruk maar het uiteindelijke doel steeds voor ogen houden, niet de beheersbaarheid maar gericht zijn op ontwikkeling en verbetering. De gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt waargemaakt door elkaar aan te spreken en te helpen/versterken in het telkens verder brengen van de aanpak in de praktijk. Met de voorgestelde samenwerkingsvormen (Schakelpunt en Overleg Sluitende Aanpak) proberen we dit ook daadwerkelijk te realiseren, en daarmee de samenwerking in de jeugdketen nadrukkelijk te versterken.

4. Ontwikkelopgaven

Aan de verschillende partijen is gevraagd wat we moeten doen om de ontwikkelopgaven met succes te realiseren. De antwoorden daarop zijn niet allemaal nieuw. Sommige dingen gebeuren al, sommige dingen zijn ook heel basaal, maar daarom niet minder belangrijk. En omdat ze belangrijk zijn willen partijen daarop gefocust blijven, verbeteren wat beter kan, anders doen wat anders moet, elkaar betrekken als het samen beter lukt om de ontwikkelopgaven in te vullen. Onderstaande uitwerking geeft de partijen een handvat om met elkaar koers te houden en te evalueren of het vormgeven van de sluitende aanpak lukt.

4.1 Doorgaande lijn van vmbo naar mbo

Hierbij spelen de volgende elementen een belangrijke rol:

Programmatische afstemming

De lesprogramma's van VO en het MBO zijn op elkaar afgestemd; er is sprake van een doorgaande leerlijn. Leerlingen hebben bij het beginnen van het MBO-opleiding het gevoel dat ze voortborduren op wat het VO hen heeft aangereikt en dat het MBO van hen reële verwachtingen heeft.

Vroegtijdige beroepsoriëntatie

In het VO en MBO wordt samen met werkgevers gewerkt aan vroegtijdige (al vanaf de eerste jaren in het VO) beroepsoriëntatie. Jongeren zijn natuurlijk de primaire doelgroep, maar ook ouders worden nadrukkelijk betrokken. Er kan worden gedacht aan kennismakingsdagen op school, maar ook bij bedrijven in de praktijk en in onderlinge samenhang. Belangrijk voor het succes is een aantrekkelijk programma en de mogelijkheid tot direct persoonlijk contact (laagdrempelig). Werkgevers worden betrokken, gastdocenten worden uitgenodigd. Elke leerling krijgt persoonlijke begeleiding in het toewerken naar een beroep waarbij nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan de kansen op de arbeidsmarkt.

Warme overdracht en blijvende betrokkenheid

Eerste kennismaking, ontvangst

Het MBO zorgt er voor dat je op een locatie goed wordt ontvangen. Bezoekers worden begroet en geholpen hun weg te vinden, voor medewerkers in het onderwijs is dit normaal. Er is een introductieprogramma waarmee de leerling zich bekend weet met de locatie(s). Er wordt gezorgd voor een persoonlijke contactpersoon die de leerling ook kent en helpt met zijn vragen. Eerstejaars leerlingen worden gekoppeld aan een maatje, bijvoorbeeld een tweedejaars leerling.

Gezamenlijke intake VO-MBO

Er is een warme overdracht tussen VO en MBO. Voordat de leerling aan zijn opleiding op het MBO begint is er een gesprek met elke leerling en mentor van het VO, ouders en sociaal netwerk. In het gesprek is er ook overdracht van informatie over eventuele extra zorg en ondersteuning. Het VO en MBO zorgen dat medewerkers de ruimte hebben om deze gesprekken met voldoende kwaliteit te realiseren.

Aandacht voor groep die zich niet inschrijft

De leerlingen die het VO verlaten en zich niet inschrijven op het MBO zijn vroegtijdig in beeld (via registratie De Overstap). Leerplicht en RMC pakken deze jongeren direct op en leiden ze toe naar school. Daarbij wordt nauw samengewerkt met het onderwijs.

Aandacht voor een leerling met extra aandacht

Er wordt gezorgd voor overdracht van gegevens van VO naar MBO over leerlingen die extra aandacht krijgen. Er wordt in het MBO opvolging gegeven aan de (ambulante) begeleiding (die met de uitstroom uit het VO stopt).

Warm loslaten

Ex-leerlingen van het VO blijven zich welkom voelen op oude locatie. Het VO zoekt enige tijd na het verlaten van het VO nog contact met de oud-leerlingen.

Wat	Door wie
Programmatische afstemming	Etty Hillesum Lyceum, Ambelt, Rentray, De Bolster, Aventus en Technicampus
Meer praktijkgericht onderwijs	Etty Hillesum Lyceum, Aventus en Technicampus
Vroegtijdige beroepsoriëntatie	Etty Hillesum Lyceum, Aventus, Technicampus, Deventer Werktalent en werkgevers
Warme overdracht	Etty Hillesum Lyceum, Aventus, Technicampus, Leerplicht/RMC, Jongerenloket.

4.2 Doorgaande lijn van school naar werk

Hierbij spelen de volgende elementen een belangrijke rol:

Arbeidsmarktrelevantie opleidingen

Het onderwijs (zowel VO als MBO) heeft goed zicht op de arbeidsmarktontwikkelingen in de regio, de behoefte en vraag van werkgevers en stemt het onderwijs daarop af. Deze kwantitatieve en kwalitatieve aansluiting op de arbeidsmarkt wordt door het onderwijs in samenwerking met de branches/werkgevers bewaakt.

Meer toeleiden naar, en opleiden voor technische beroepen

De arbeidsmarkt vraagt vooral om personeel in de techniek. Zowel op hoger, als op uitvoerend niveau. De nieuw gestarte Technicampus heeft een belangrijke rol in het opleiden van jongeren in de techniek. Technicampus biedt nu vooral niveau 2 en 3, maar heeft de ambitie om haar onderwijsaanbod op korte termijn uit te breiden met zowel hogere als lagere niveaus (niveau 1/entree en praktische/vakschool achtige trajecten rechtstreeks richting de arbeidsmarkt).

In de beroepsoriëntatie voor leerlingen is nadrukkelijk aandacht voor de kansen die uitstroom naar de techniek te bieden heeft. Hierbij wordt intensief samengewerkt met het bedrijfsleven. Het is van belang en biedt kansen om samen het imago van de techniek te verbeteren, en werken in de techniek sterk op de kaart te zetten.

Meer BBL

De behoefte aan BBL plekken is groot en daarvoor moet intensief worden samengewerkt met het bedrijfsleven. Bedrijven kunnen directer worden betrokken bij, of zelfs een natuurlijk onderdeel gaan uitmaken van het opleiden van jongeren. Wanneer leerlingen moeite hebben een BBL-plek goed in te vullen worden ouders en sociaal netwerk betrokken. Eventueel wordt extra hulp of ondersteuning ingezet.

Loopbaanbegeleiding gericht op werk of op scholing naar hoger niveau

Het onderwijs (zowel VO als MBO) organiseert met werkgevers werkbezoeken en oriëntatiedagen waardoor leerlingen direct in gesprek raken met werkgevers. Elke leerling in het MBO krijgt individuele loopbaanbegeleiding. De loopbaanbegeleiding is gericht op het succesvol verkrijgen van werk of een vervolgopleiding.

Sociale vaardigheden/basisvaardigheden

Het onderwijs draagt bij aan sociale vaardigheden en basisvaardigheden. Sterker nog: in het onderwijs dient hiervoor een belangrijke basis te worden gelegd met het oog op het sociaal en zelfstandig kunnen functioneren op de arbeidsmarkt. Al in de klas wordt een concreet beroep gedaan op het gedrag en de houding van leerlingen. Indien een leerling hierin tekort schiet (ook met het oog op het toekomstige functioneren op de arbeidsmarkt) wordt hier met ouders en sociaal netwerk direct over in gesprek getreden. Zo nodig wordt extra hulp ingezet.

Verbeteren algemene workskills

Er wordt op het VO en MBO in het reguliere lesprogramma gewerkt aan het inzetten van talenten en het ontwikkelen van workskills. In het VO krijgen workskills en talentontwikkeling extra aandacht in een naschoolsprogramma.

Verbeteren kwaliteit praktijkgerichte deel opleidingen

De stages in het MBO spreken leerlingen aan op vaardigheden die in de praktijk relevant zijn. Werkgevers zijn betrokken bij het onderwijs zowel in VO als MBO met name bij het direct aanspreken van jongeren (wat je nu doet zou ik in mijn bedrijf goed kunnen gebruiken/ wat je nu doet zou ik mijn bedrijf niet accepteren) of het vertellen over beroepen en laten zien van hun bedrijf. Leerlingen worden meer geactiveerd contact te zoeken met werkgevers. Ouders en sociaal netwerk worden hierbij betrokken.

Meer praktijkgericht onderwijs

Voor jongeren/leerlingen (in het VO en MBO) die niet goed zijn in 'theoretisch leren' en zich beter lenen voor 'leren door te doen' wordt praktijkgericht onderwijs aangereikt. Door VO en MBO worden onderling faciliteiten (praktijklokalen, docenten) benut om meer en stevig praktijkonderwijs te bieden. Technicampus speelt hierin een belangrijke rol.

Extra inzet voor groep die geen vo-diploma haalt

De leerlingen die dreigen uit te vallen of het onderwijs zonder diploma verlaten worden op casusniveau in een multidisciplinair overleg besproken. Er wordt gezorgd voor een passend en succesvol traject gericht op het bereiken van een startkwalificatie en/of een (betaalde) plek op de arbeidsmarkt. Het multidisciplinair overleg wordt gevormd door: MatchPOinD, Aventus, Technicampus, leerplicht/RMC, jongerenloket en DWT. Voor leerlingen in het praktijkonderwijs en VSO wordt een doorgaande lijn ontwikkeld naar werk of dagbesteding.

Extra opleidingsvarianten

Het VO ontwikkelt een verlengd VMBO, het MBO ontwikkelt een schakelopleiding naar werk voor leerlingen waarvoor het een te grote opgave is om een diploma te halen (zonder diploma naar werk). Het MBO ontwikkelt niveau 1 opleidingen, schakelend naar niveau 2 of werk.

Betrokkenheid ouders en sociaal netwerk

Ouders en sociaal netwerk worden intensief betrokken bij de ontwikkeling van de leerling en de stappen richting stages, vervolgopleiding of werk.

Nazorg

Leerlingen die het onderwijs verlaten blijven welkom. Het onderwijs zoekt enige tijd na het verlaten van de school contact met de leerling. Lukt het de leerling niet om een baan te vinden dan wordt het gesprek met leerling, ouders en sociaal netwerk aangegaan over vervolgstappen.

Wat	Door wie
Loopbaanbegeleiding	Aventus, VO, Technicampus, DWT
Arbeidsmarktrelevante opleidingen	Aventus, VO, Technicampus
Meer toeleiden naar technische beroepen	Etty Hillesum Lyceum, Aventus, Technicampus, DWT
Meer BBL	Aventus, Technicampus, werkgevers, DWT
Verbeteren algemene workskills	Aventus, VO, Technicampus, DWT, Raster, Pactum
Verbeteren kwaliteit praktijkgerichte deel opleidingen	Aventus, VO, Technicampus
Extra inzet voor groep die geen VO-diploma haalt	Aventus, VO, Technicampus, Leerplicht/RMC, Jongerenloket, DWT, Pactum
Extra leerroutes	VO, Aventus, Technicampus
Betrokkenheid ouders en sociaal netwerk	Allen
Nazorg	Onderwijs

4.3 Voorkomen en terugdringen van uitval

Doorgaans weet 85% van de Deventer jeugd van nature en zelfstandig haar weg te vinden; 15% heeft daarbij enige vorm van ondersteuning nodig. Uitgangspunt is dat de sluitende aanpak voor alle jongeren is, en dat daarnaast in het bijzonder de aandacht uitgaat naar de laaggeschoolde jeugd: vmbo/mbo en lager. Dit is immers overwegend de groep jongeren dit moeite heeft om zelfstandig haar weg te vinden.

De uitwerking en het functioneren van de verticale lijn in de sluitende aanpak, de ondersteuningsstructuur, vindt primair plaats binnen de ontwikkeling/uitwerking van passend onderwijs en de transitie jeugdzorg. In die uitwerking wordt ook meegenomen hoe daarin zo effectief en efficiënt mogelijk door alle partijen kan en moet worden samengewerkt.

De volgende elementen zijn in het kader van deze ontwikkelopgave genoemd (onderscheiden is uitval in VO en uitval in het MBO):

Ontwikkelopgave 3a: Het voorkomen en terugdringen van uitval op VO

Het VO zet zich in om een plek te zijn waar jongeren zich veilig en gezien weten. Een plek waar jongeren werken aan hun toekomst en zich geholpen voelen bij de stappen die ze richting de toekomst zetten. Het onderwijs ziet de leerling als iemand met een verleden en toekomst, als iemand met een thuis, familie en vrienden. Het onderwijs ziet de buurt als belangrijke partner in het werken aan veiligheid en leefbaarheid. Het onderwijs ziet de partijen in zorg, welzijn, politie en overheid als leveranciers van kennis en expertise en partners in het realiseren van verbeteringen voor zowel individuele leerlingen, school als buurt.

Schoolklimaat en veiligheid

Het onderwijs investeert in de ruimte voor, houding en kennis van docenten, mentoren en andere medewerkers om het bovenstaande vorm te geven. Elke locatie heeft een prettig schoolklimaat. Leerkrachten worden ondersteund in het verbeteren van groepsdynamiek in hun klassen. Per locatie is er een plan 'veilige school'. Regelmatig wordt ervaren schoolklimaat en veiligheid in kaart gebracht.

VO betreft de ouders betrokken bij het onderwijs, de ontwikkeling van hun kinderen en de voorbereiding van hun kinderen op de toekomst. Er wordt ingezet op directe voorlichting en minstens drie contactmomenten per jaar. Er wordt gewerkt met nieuwsbrieven en ouderavonden en er is een ouderraad. Er zijn aanvullende (sociale) activiteiten om de ouderbetrokkenheid te vergroten.

Goede start

Jaarlijks wordt er voor de zomervakantie een kennismakingsdag voor nieuwe leerlingen georganiseerd, een avond voor de ouders en er worden rondleidingen gegeven. Voor plaatsing is er een kennismakingsgesprek met leerling, ouders en leerkracht van de basisschool. Daarbij wordt aangegeven wat er van ouders en jongere verwacht wordt. Zijn er twijfels over de plaatsing dan worden extra gesprekken gevoerd en kan extra inzet en ondersteuning worden ingezet. Elke leerling krijgt bij plaatsing een mentor die voor leerling en ouders het eerste aanspreekpunt vormt.

Prettige buurt

De schoollocaties dragen bij aan een veilige buurt. Met de buurt is overleg hoe de school daarin verbeteringen kan realiseren. Ouders worden betrokken bij het vormgeven van de veilige buurt. Er zijn wijkteams, teams die zowel met individuele jongeren als groepen aan de slag gaan.

Signalen en extra aandacht

Iedere medewerker in het VO handelt als er een signaal is (zoals verzuim) dat het niet goed gaat met een leerling. Iedere medewerker kent de mogelijkheden en structuur voor extra ondersteuning en zorg.

Ouders, het sociaal netwerk worden bij zorgen ingeschakeld. Ouders worden betrokken bij elke beslissing. Partners worden betrokken als de zorg voor een leerling dat vereist. Ouders weten ook dan wie ze kunnen aanspreken. Zijn directe acties onvoldoende effectief, dan kunnen de mogelijkheden worden benut van het Zorg Advies Team/ het Beraad Extra Aandacht (zonder dat dit een extra schakel wordt om tot actie te komen). De mentor blijft voor leerling en ouders de contactpersoon en dus op de hoogte van acties en betrokkenheid van anderen.

Passende plek

VO en VSO zorgen met elkaar dat er een passende plek is voor iedere leerling (zie verder Passend Onderwijs). De ouders worden daar bij betrokken. Bij elke plaatsing hoort een goede start. Als het even niet lukt zijn er extra programma's voor zorg en ondersteuning.

Wat	Door wie
Schoolklimaat en veiligheid	VO/ Raster/Pactum
Goede start	VO
Prettige buurt	VO/Raster/Pactum
Signalen en extra aandacht	VO en versterking vanuit transitie jeugdzorg
Passende plek	VO en versterking vanuit transitie jeugdzorg

Ontwikkelopgave 3b: Het voorkomen en terugdringen van uitval op het MBO

Goede start

Bij de start op het MBO wordt nagegaan of er extra aandacht nodig is om een goede start te maken. Met jongere en ouders, sociaal netwerk en mentor van VO wordt een startgesprek gehouden. Hierin komt in ieder geval de vraag aan de orde hoe het onderwijs tot nu toe is doorlopen en of er op voorhand zorgen zijn over het doorlopen van het MBO. Ouders en sociaal netwerk worden aangesproken op hun medeverantwoordelijkheid voor het goed doorlopen van het MBO. Als blijkt

dat een reguliere MBO-opleiding te hoog gegrepen is, wordt met jongeren, ouders en sociaal netwerk gekeken naar alternatieven en worden zij begeleid naar dit alternatief toe.

Jongeren voelen zich veilig en gezien

Elke jongere op het MBO heeft geregeld persoonlijk contact met een trajectbegeleider. Ouders en sociaal netwerk van de jongeren worden daarin betrokken. Er zijn naast vakgerichte activiteiten voldoende sociale activiteiten waar de jongere aansluiting vindt, in gesprek is met andere leerlingen en docenten. Wanneer de aansluiting onvoldoende lukt, krijgt een jongere extra aandacht. Ook daarin worden ouders en sociaal netwerk betrokken. Er zijn diverse mogelijkheden voor ouders en sociaal netwerk om contact te zoeken, zij ervaren contact met het MBO als laagdrempelig.

Open organisatie

De MBO-locaties nodigen uit tot contact. Het is makkelijk binnen te lopen, je vindt snel je weg en je wordt goed geholpen om een antwoord op je vraag te krijgen. Dat geldt voor jongeren, ouders en werkgevers.

Signalen oppakken

Medewerkers in het MBO weten dat het hun opdracht is bij te dragen aan de veiligheid en persoonlijke aandacht voor iedere leerling. Signalen worden direct opgepakt. Het MBO zorgt dat daar ook voldoende ruimte voor is. Iedereen is bekend met de mogelijkheden van extra ondersteuning zowel binnen de eigen organisatie als de ondersteuning door bijvoorbeeld zorg en welzijn. Van deze ondersteuning wordt effectief gebruik gemaakt.

VSV-ers

Het MBO kent een succesvolle aanpak voor Vroegtijdig SchoolVerlaters (VSV-ers). Er is een nauwe samenwerking met het JongerenLoket om snel te reageren wanneer een leerling verzuimt of stopt. Het JongerenLoket schakelt zo nodig hulpverlening in en overlegt met het MBO over eventuele herinstroom.

Wat	Door wie
Goede start	Aventus
Jongeren voelen zich veilig en gezien	Aventus
Open organisatie	Aventus
Signalen oppakken en extra aandacht	Aventus/ Pactum/ Raster
VSV-ers	Aventus/ Jongerenloket / DWT

5. Vervolg

Het daadwerkelijk realiseren van de opgave vraagt van ons dat we daarmee met elkaar aan de slag (blijven) gaan en geregeld met elkaar de lastige vragen stellen: doen we de goede dingen en doen we de dingen goed. Elke partij brengt zijn kennis en ervaring mee om daarop te antwoorden en voorstellen tot verbetering te doen.

Daarin onderscheiden we voor de komende tijd drie lijnen:

- **Projectgroep**
Er komt een projectgroep die zorg draagt voor de concrete uitwerking van het schakelpunt. Elke organisatie zorgt voor een gedegen en sterke vertegenwoordiging. De uitwerking wordt voor de zomer afgerond en besproken in een bestuurlijk overleg, zodat vanaf het nieuwe schooljaar kan worden gestart. De projectgroep komt dan te vervallen.
- **Concretiseren van de andere ontwikkelopgaven**
Het Overleg Sluitende Aanpak is aan zet om te komen tot concretisering hoe (naast de vorming van het Schakelpunt) de ontwikkelopgaven (zoals uitgewerkt in het vorige hoofdstuk) in praktijk worden gebracht; dit zal voor een groot deel al in uitvoering zijn en voor het deel dat nog blijft liggen vraagt het op bestuurlijk niveau beantwoording van de vraag wie pakt dat op.
- **Bestuurlijk overleg Sluitende Aanpak (bestuurlijke vertegenwoordiging)**
Er vindt minimaal halfjaarlijks een bestuurlijk overleg plaats om de voortgang en samenwerking te bewaken. In de huidige fase ligt hier ook een belangrijke rol weggelegd om de uitwerking van het schakelpunt te bespreken en fiatteren, maar allereerst ook te zorgen voor gedegen en inhoudelijke sterke vertegenwoordiging voor de projectgroep, alsmede voor het overleg sluitende aanpak.

Verdere uitwerking

In de periode tot de zomer dient allereerst de samenwerking in het schakelpunt te worden uitgewerkt. Vanaf de start van het schakelpunt (doel is vanaf het nieuwe schooljaar). Het is aan het Overleg Sluitende Aanpak om ook de uitwerking van de inhoudelijke ontwikkelopgaven op te pakken. Hoofdstuk 4 biedt daarvoor de nodige input. Daarmee geeft hoofdstuk 4 richting (als we dit voor elkaar hebben, zijn de ontwikkelopgaven goed opgepakt) en vormt het een uitstekend startpunt voor de verdere inhoudelijke samenwerking. Zoals aangegeven, partijen doen (daarin) al veel en verdienen daarvoor alle waardering. Tegelijk beseffen we dat we er nog niet zijn en onze energie moeten bundelen en richten op alles wat helpt om verder te komen. Zonder daarbij focus te verliezen.

Bijlage: Analyse 2013

Risico's op uitval / Onvoldoende doorgaande lijnen

Risico op uitval wordt versterkt door:

- de grote overgang tussen voortgezet onderwijs en vervolgonderwijs. Het contact en de samenwerking tussen beiden, vooral tussen vmbo en mbo, kan en moet beter. Er moet een natuurlijke doorgaande lijn komen; de verschillen zijn te groot (grootte, manier van lesgeven, mate van zelfstandigheid). Van de instroom op het mbo heeft 10 tot 15 procent geen diploma (onvoldoende vooropleiding). De grote verschillen en geen diploma's zijn vooral een probleem voor leerlingen van het vso (cluster 4) en pro. De kans op uitval is het grootst als de vorige school de jongeren al heeft losgelaten. Veel uitval ontstaat ook door (de frustraties over) onmogelijkheden qua in- en uitstroom. Door uitval raken jongeren ook uit beeld.
- onvoldoende registeren en melden. Toon lef en blijf er bovenop zitten! Korte lijstjes en waarnodig direct outreachende acties inzetten zodat de jongere zo snel mogelijk weer mee doet. Bijvoorbeeld het jongerenwerk om jongeren te motiveren, stimuleren en aan te sluiten bij de leefwereld. Leerplicht ook outreachend inzetten, maar dan handhavend.
- de onmogelijkheden voor jongeren om te reizen naar een voorziening, traject, onderwijs of werk vormt een probleem. Niet alle jongeren zijn hier toe in staat, bijvoorbeeld vanwege de kosten.
- niet passend onderwijs: sluit aan bij de behoefte en talenten van de jongere. Niet alle jongeren zijn gebaad bij theoretisch leren, maar bij praktijkgericht onderwijs. Samen met werkgevers passende trajecten vormgeven. Beperkte beschikbaarheid BBL leerwerkplekken. Behoeft en belang is nog onvoldoende bekend. Daarnaast zijn werkgevers onvoldoende bekend met de financiële voordelen of speelt angst voor het onbekende en de doelgroep. Banden met werkgevers gezamenlijk aanhalen.
- Uit cijfers die we nu hebben blijkt ook dat we vanaf 15 jaar, en zeker va. 18/19 jaar, minder goed weten waar de jongeren zitten;

Veelheid partijen en initiatieven, gezamenlijke aanpak en stroomlijnen

Het aantal partijen en initiatieven is groot. Partijen geven aan behoefte te hebben aan overzicht en een duidelijke rolverdeling: wie doet wat en is wanneer verantwoordelijk en aanspreekpunt. Partijen weten elkaar onvoldoende te vinden en de versnippering, zowel op inhoud (veelheid aan verschillende initiatieven) als de diverse financiële stromen (schotten) draagt allesbehalve bij. Criteria die per financiering weer anders zijn, gericht zijn op specifieke doelgroepen (en daarmee een integrale, preventieve aanpak onmogelijk maken en andere jongeren uitsluiten). Met als gevolg dat steeds meer partijen zelf barrières proberen te slechten en werkgevers gaan benaderen. Risico is dat werkgevers overvraagd worden.

Behoeft aan gezamenlijke visie en aanpak en vervolgens stroomlijnen: samen zijn we effectiever en efficiënter. Uitgaan van preventie in plaats van curatie; we hebben het nu veelal over het probleem en het verhelpen daarvan, we moeten het voorkomen. Behoeft aan duidelijke regie en het verbinden van initiatieven, ook regionaal-lokaal.

Verantwoordelijkheden en overzicht

Verantwoordelijkheden zijn een lappendeken met gaten (dan is de één verantwoordelijk, dan weer de ander, en dan opeens niemand). Graag heldere afspraken: wie is waar mee bezig, wie is waarvoor verantwoordelijk, welke projecten lopen er allemaal, wie hoort bij welke project, welke overleggen zijn er en waar gaat het over; slechte onderlinge bereikbaarheid, veel verschuivingen, veel mensen bezig met zelfde jongere.

Bureaucratie: ruimte voor maatwerk en preventie

Actie is pas mogelijk na goedkeuring, indicatie of na trage besluitvorming of het doorlopen van procedures; kwaliteit op papier is soms belangrijker dan de kwaliteit in de praktijk. Jongeren die niet voldoen aan de financieringsvoorwaarden/doelgroepdefinitie (in een hokje worden gestopt), te lang moeten wachten en vervolgens tussen wal en schip belanden. Te lang wachten; te veel vergaderen. We willen preventief werken, dan wel de jongere zo snel mogelijk weer terug naar school (of werk); voorkomen dat er sprake wordt van een uitkeringsituatie. Aan de andere kant kan een uitkering soms nodig zijn om rust en ruimte te creëren; activeren en motiveren is vaak de grootste uitdaging. Laagdrempelige (zonder instroomeisen) activeringstrajecten of vormen van dagbesteding worden gemist. Hoe meer kaders, hoe sneller jongeren buiten de boot vallen.

Irreële verwachtingen

De maatschappij verwacht maar dat alle problemen voorkomen kunnen en moeten worden, dat zal nooit helemaal lukken. Ook in de zin van hulpverleners die zichzelf overschatten en problemen overnemen; eigen kracht voorop (kantelen).

Organisatiebelangen en prestatiecriteria, onvoldoende gedeeld belang

Het belang van de jongere is soms ondergeschikt aan het belang van de organisatie; prestatiecriteria kunnen vroegsignalering in de weg zitten; ieder voor zich, organisatiebelang voorop in plaats van de jongere centraal. Het gedeelde belang staat nog onvoldoende voorop; vanuit onze gezamenlijke ambitie en gedeelde belangen kunnen we nog veel beter samenwerken. We moeten geen werk dubbel willen doen; er is nog geen algemene bruikbare intake; niet nakomen van afspraken; wachtlijsten GGZ; meerdere trajectbegeleiders.

Complexiteit, regeltjes en schotten

We leven in een complexe wereld en het vormgeven van een sluitende aanpak is een ambitieuze opgave. Complexiteit los je niet op door er complexiteit aan toe te voegen. Daarom goed om het bestaande af en toe los te laten en te bezinnen, terug te keren naar de essentie: waarom doen we het ook al weer, en hoe kan het zo makkelijk, effectief en efficiënt mogelijk. Vanuit niets weer even opbouwen. Van daaruit zijn de logische uitgangspunten: de school is de natuurlijke vindplaats van een jongeren, elke jongere doorloopt een schoolloopbaan en vindt zo zijn plek in de maatschappij. Het ligt dan ook voor de hand om de schoolloopbaan als het vertrekpunt te nemen.

De aansluiting op een plek in de maatschappij begint niet bij het verlaten van de school. Deze aansluiting begint al op school en is daarom ook een (mede)verantwoordelijkheid van school. Andersom is ook een passende opleiding niet een vraag die begint bij het sollicitatiegesprek. Passend opleiden is ook een (mede)verantwoordelijkheid van werkgevers. En het vormgeven van een prettige plek op school staat niet los van de vraag hoe je met zorgen omgaat, hoe de sfeer in de wijk en hoe het bij de jongeren thuis is. Met andere woorden: een integrale opgave die geen van de betrokkenen alleen voor elkaar krijgt. De verantwoordelijkheid voor het grote geheel kunnen we dan ook alleen in gezamenlijkheid en door goed samen te werken waarmaken. Dat laat onverlet dat ieder zich vooral ook verantwoordelijk maakt voor zijn deel in dit geheel, maar dat betekent dus niet dat je je daar achter kan verschuilen. De verantwoordelijkheid voor het grote geheel is evenzeer noodzakelijk om met elkaar het goede te doen en de gewenste/noodzakelijke resultaten te bereiken.

Drie werelden: onderwijs/school, straat en thuis (leefwereld) en werk/arbeidsmarkt.

1 gezamenlijke, effectieve en efficiënte aanpak, stroomlijnen en alle kernpartners om tafel:

- *Voortgezet (speciaal) onderwijs*
- *Aventus*
- *Technicampus*
- *Pactum en Raster*
- *DWT en Jongerenloket*
- *Verbinding werkgevers (Economische Kopgroep) en samenwerking met de regio.*

Goede momentum! Nu meer dan ooit: samenwerken

In een speelveld dat volop in ontwikkeling is en een praktijk die wordt gekenmerkt door krimpende budgetten, is iedereen zich er meer dan ooit van bewust dat we moeten samenwerken. Dat we elkaar nodig hebben om onze doelen te realiseren: een goede en gelukkige (lees sociale- en economisch zelfstandige) toekomst voor jongeren. Dat samenwerken ook nodig is om het goede te kunnen blijven doen voor de klanten/jongeren/doelgroep die nu veelal de aangelegenheid zijn van maar één of een paar partijen. Wil je de belangen van je doelgroep behartigen, het belang van je organisatie, zul je moeten samenwerken. Onder druk van de stelselwijzigingen is er meer dan ooit te voren de kans, en de bereidheid van iedereen, om te bewegen: het momentum is daar.

Relevante ontwikkelingen

- Passend onderwijs en transitie jeugdzorg
 - MatchPOinD
- Soortgelijke exercitie als de sluitende aanpak, alleen dan voor het v(s)o
- Conclusies:
- Van onderwijs centraal naar jongere centraal
 - Van aanbod gestuurd naar vraag gestuurd (aansluiten vraag arbeidsmarkt)
 - Van onvoldoende afstemming en verbinding naar centrale regie waardoor afstemming en verbinding beter mogelijk wordt (zowel in- als extern)
 - Binnen sw-verband naar meer en betere mogelijkheden voor maatwerk, gezamenlijk in plaats van ieder voor zich, expertise gebundeld.
- Participatiewet
 - Actieplan Jeugdwerkloosheid i.c.m. sectorplan
- Extra mogelijkheden/middelen om jongeren aan het werk te krijgen of langer door te leren
- Technicampus en vakschool
 - *Arbeidsmarkt, Louter (2013) en Researchcentre voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (2012)*
 - Niet of laagopgeleiden krijgen het steeds moeilijker;
 - Kansen voortijdig schoolverlaten beduidend slechter;
 - Vraag naar hoger en academisch opgeleiden in de volle breedte: battle of the brains;
 - Kansen mbo'ers beter naarmate opleidingsniveau hoger is. Bijvoorbeeld niveau 2/3 verzorging (dreigende overschotten), stimuleren door te leren naar niveau 4/5 verpleging (dreigende tekorten);
 - Vraag naar technisch personeel op alle niveaus, ook mbo'ers. Verrassende constatering ROA: BOL opleidingen niveau 2/3 leiden niet tot goede arbeidsmarktkansen;
 - Algemene pendelratio regio gegroeid en bovengemiddeld, maar neemt af naarmate het opleidingsniveau afneemt.